

PORADNIK PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ, 2020

Nowe narkotyki -poradnik dla nauczycieli

Autorzy: A.Batko, T. Białas, R. Gruss,
Z. Michalczyk, E. Waluk
DOSTĘP: www.ore.edu.pl

Struktura poradnika

Rozdział 1

Nowe narkotyki – jak je rozpoznać:

- **krótka historia**
- **prawo**
- **podział narkotyków**
- **statystyka**

Rozdział 2

Zachowania ryzykowne związane z narkotykami:

- **przyjmowanie**
- **politoksykomania**
- **ukrywanie narkotyków**
- **objawy używania**
- **przedmioty związane z używaniem**
- **reagowanie i postępowanie w przypadku znalezienia narkotyków**

Rozdział 3

Skutki używania:

- **zmiany psychiczne**
- **zaminy zachowania**
- **zmiany w wyglądzie**
- **zaburzenia**
- **podwójna diagnoza**

Rozdział 4

Pomoc dla ucznia używającego:

- **instytucje**
- **placówki**
- **poradnie**
- **wspólnota AN**
- **przymus leczenia**
- **wykaz placówek leczenia uzależnień**

Rozdział 5

Diagnoza szkolna:

- **podstawy prawne**
 - **profilaktyka**
 - **czynniki chroniące**
 - **etapy uzależnienia**
 - **scenariusze rozmów z uczniem i rodzicami**
-

Nowe narkotyki – historia, prawo, rodzaje

- Na przełomie XX i XXI wieku pojawiły się odpowiedniki tradycyjnych narkotyków, które produkowano z legalnych środków. W ten sposób powstały tzw. "legal highs", legalne narkotyki. Wyglądem mogą przypominać kolorowe kapsułki, znaczki pocztowe, tabletki itp.
- 2008 pierwsza strona internetowa : dopalacze.com, oferująca legalne środki psychoaktywne, sprzedawane jako "wyroby kolekcjonerskie", rzekomo bezpieczniejsze od tradycyjnych narkotyków.
- 2010 GIS wydaje decyzje o zamknięciu sklepów i produkcji tzw. dopalaczy, czyli nowych narkotyków.
- 2018 nowa ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, wprowadzająca przepis kary pozbawienia wolności do lat 3 za samo posiadanie nowych narkotyków (handel- do 12 lat).

RODZAJE:

- syntetyczne katynony (stymulujące)
- syntetyczne kannabinoidy
- syntetyczne opioidy
- benzodiazepiny (uspokajające)
- syntetyczne psychodeliki

RAPORTY BADAWCZE:

- CBOS: Młodzież 2010-2016
- ESPAD 2011, 2015
- GIS - Młodzież a dopalacze 2016

ZACHOWANIA RYZYKOWNE:

- Przyjmowanie: doustnie, pod język, doodbytniczo, wążanie, palenie, inhalowanie, przyklejanie plastrów, wcieranie w dziąsła, dożylnie (najrzadziej).
- Łączenie leków z nowymi narkotykami, szczególnie OTC (leki przyjmowane bez recepty)
- Kupowanie, używanie przedmiotów do przyjmowania nowych narkotyków (schowki np. w bieliźnie, puzderka, fifki, mini pojemniczki, lusterka, latarki, młynki do rozdrabniania, baterie)
- Nagłe zachowania agresywne, dziwne zachowania, nienarutalne ruchy ciała.

Reagowanie

- **KIEDY UCZEŃ JEST POD WPŁYWEM NARKOTYKÓW**
- **KIEDY UCZEŃ ZATRUŁ SIĘ SUBSTANCJĄ PSYCHOAKTYWNA**
- **KIEDY NA TERENIE SZKOŁY ZNALEZIONO NARKOTYK LUB SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ**

**Przypomnij sobie
zasady pierwszej
pomocy
przedmedycznej**

Politoksykomania jest jednym z zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania opisanych w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10), diagnozowanych tylko wtedy, gdy dwie lub więcej substancji jest rozpoznanych jako używane i gdy nie można ocenić, która z substancji bardziej wpływa na powstawanie i rozwój zaburzenia.

Objawy używania nowych narkotyków są bardzo różne i zależą od przyjętego środka

Zmiany w zachowaniu

- zmiany rytmu dnia i nocy
- inne nawyki żywieniowe
- spóźnianie się, brak poczucia czasu
- używanie przekleństw, slangu
- radykalne zmiany wyglądu
- izolowanie się od dorosłych

Zaburzenia psychiczne

ICD-10, rozdział V

Zmiany psychiczne

- niechęć do nauki i działania
- zmienność nastroju
- wrażliwość, smutek
- chwiejność emocjonalna
- zawężone widzenie problemów
- niska samoocena
- problem z koncentracją

- > **STYMULANTY OUN** – substancje psychoaktywne pobudzające aktywność OUN. Jest to duża grupa narkotyków, której najważniejszymi przedstawicielami są: amfetamina, metamfetamina, kokaina, narkotyki zmodyfikowane o działaniu amfetaminopodobnym (syntetyczne katynony)
- > **KANNABINOIDY** – narkotyki modyfikowane imitujące działanie THC. Preparaty otrzymywane z konopi indyjskich: marihuana, haszysz, olej haszyszowy (syntetyczne kannabinoidy)
- > **OPIOIDY**, do których należą: opiaty, czyli alkaloidy maku (morfina, kodeina), półsyntetyczne analogi opiatów, jak np. heroina, narkotyki zmodyfikowane o działaniu opiatopodobnym, jak np. fentanyl
- > **DEPRESANTY OUN** – substancje psychoaktywne o działaniu tłumiącym, hamującym lub zmniejszającym przejawy aktywności OUN. Do tej grupy należą: alkohol, barbiturany, benzodiazepiny, pigułka gwałtu
- > **ŚRODKI HALUCYNOGENNE** – narkotyki, których dominującym efektem działania na organizm są halucynacje (omamy), to m.in.: LSD, meskalina, psylocyna, a także tzw. narkotyki zmodyfikowane o działaniu halucynopodobnym (psychotomimetyczne amfetaminy)
- > **INHALANTY I INNE NARKOTYKI**, czyli wziewne środki odurzające: propan, butan, toluen, benzyna, aerozole, spreje oraz inne narkotyki, które nie mieszczą się w żadnej z wymienionych grup: fencyklidyna, ketamina.

Używanie Nadużywanie Uzależnienie

Rodzaje uzależnienia:

- fizyczne (indywidualna tolerancja organizmu na substancję psychoaktywną)
- psychiczne (lęk, nieadekwatna samoocena i reagowanie)
- społeczne (zaburzone relacje z rodziną, rówieśnikami, destrukcyjna grupa rówieśnicza)

POWODY UŻYWANIA:

- krótkotrwałe działanie (po kilku godzinach można wrócić do domu bez zauważalnych oznak używania)
- brak w pełni wiarygodnych narkotestów
- sposób dystrybucji przez internet
- legalność część środków

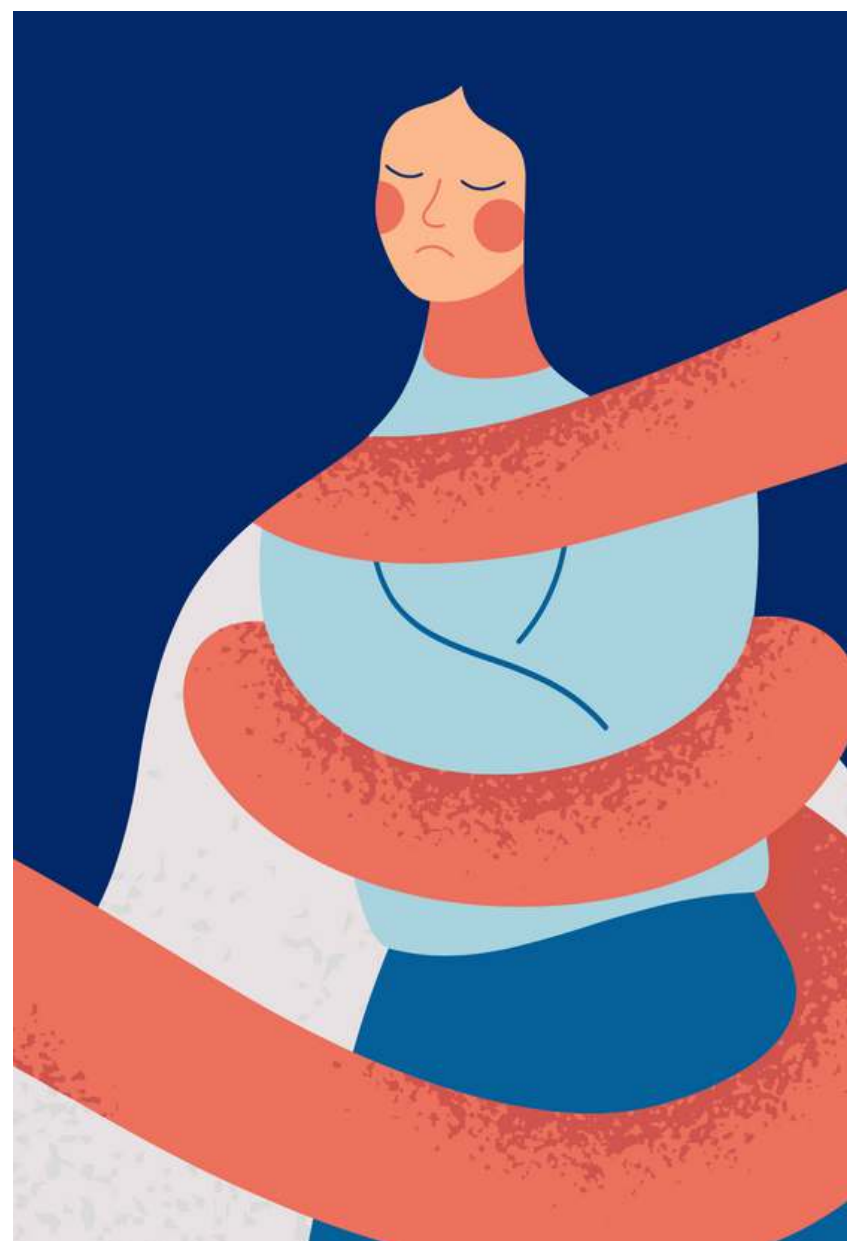
ETAPY UŻYWANIA:

- używanie okazjonalne
- używanie szkodliwe i zauważalne przez najbliższe osoby
- przyjmowanie tożsamości osoby używającej

PODWÓJNA DIAGNOZA:

odnosi się do grupy pacjentów, u których występuje równocześnie uzależnienie od środków psychoaktywnych oraz zaburzenie psychiczne rozpoznawalne wg kryteriów ICD-10 lub DSM-V

Uczeń używający, uzależniony – gdzie szukać pomocy?

- **Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne**
- **Punkty Informacyjno-Konsultacyjne przy gminnych Komisjach ds. uzależnień oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej**
- **Poradnie Leczenia Uzależnień**
- **Ośrodki leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego**

Leczenie może być krótkoterminowe i długoterminowe

WAŻNE STRONY INTERNETOWE:

www.kbpn.gov.pl

www.narkomania.org.pl

Diagnoza i profilaktyka szkolna

3 poziomy profilaktyki:
uniwersalna, selektywna,
wskazująca

CZYNNIKI CHRONIĄCE:

- osobowe** (np. umiejętność uczenia się, realna samoocena)
- rodzinne** (np. zgodni, kochający się rodzice)
- rówieśnicze** (np. przynależność do grupy wolontariuszy)
- szkolne** (np. dobry klimat w szkole, wyrozumiali nauczyciele)
- społeczno-kulturowe** (np. dostęp do zajęć pozaszkolnych, wysoka kontrola społeczna, brak sklepów monopolowych w pobliżu)

diagnoza:

- **określić stopień zagrożenia / zaawansowania uzależnienia ucznia**
- **wypracować, adekwatnie do rozwoju uzależnienia strategię postępowania z uczniem i jego rodziną**

Pobierz poradnik online:
www.ore.edu.pl

